

Meie puravikke 10

PRUUN SAMETPURAVIK

Xerocomus badius

Kübar kastanpruun, kumer kuni lame, sametjas, sile, kuiv või kleepuv-limane, läbimõõt kuni 8 cm. Torukesed hele- kuni väävelkollased, vajutamisel värvuvad kiiresti intensiivselt rohekas- kuni mustjassiniseks, nõgusalt jalale külge kasvanud; poorid sama värvusega, võrdlemisi suured, nurgelised. Jalg helepruun, alusel määrdunudkollane, kiuline, teraliselt sametjas, alusel ahenev, kuni 10 x 1,5 cm. Seeneliha valge või kollakas, värvub pikema aja vältel (tundidega) murdekohtadel siniseks, maheda maitsega. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 12–16 x 4–6 µm.

Okasmetsades, eriti männikutes, sageli. VIII–XI. Söödav värskelt.

Sarnane liik: rohekas sametpuravik.

Xerocomus porosporus

Kübar oliivooker kuni -pruun, sageli punakate või rohekate laikudega, jämesametjas, kumer kuni lame, kuiv, vananedes kübaranahk lõheneb ruutjalt ja paljastab kollaka viljaliha, läbimõõt kuni 12 cm. Torukesed helekollased kuni oliivrohekad, vajutamisel värvuvad kiiresti siniseks; poorid sama värvusega, suured ja nurgelised. Jalg määrdunudhall või pruunikas, tipp kollane, sageli punaka alaga, pikikiuline, ülemine osa peenelt ebemeline, silinderjas, kuni 10 x 2 cm. Seeneliha kollakas, jala allosas punakas, murde- ja lõikekohtadel värvub algul siniseks, hiljem veinpunaseks, maheda maitsega. Eospulber pruunikas. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 12–15 x 4–6 µm.

Lehtmetsades, eriti tammikutes, väga harva. VIII–X. Söödav värskelt.

Sarnane liik: punajalg-sametpuravik.

kupatatult söödav

mürgine

söödav

surmavalt mürgine

tinglikult söödav

värskelt mürgine, kupatatult söödav

mittesöödav

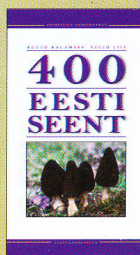

mürgisus kaheldav

Eesti punases raamatus ja/või riikliku looduskaitse all

Loe veel:

Xerocomus impolitus

Kübar kreemikas, kollakaspruun kuni ookerpruun, mõnikord oliivja tooniga, serv heledam, poolkerajas kuni lame, keskel nõgus, sametjas, kuiv, märja ilmaga kleepuv, nahk ei pragune, läbimõõt kuni 15 cm. Torukesed hele- kuni kuld- kollased, vananedes rohekaskollased, vajutamisel ei värvu siniseks; poorid sama värvusega, kinnituvad nõgusalt või on vabad, väikesed, ümarad. Jalg valge kuni helekollane, mõnikord punakaspruuni vööga, kiuline, tipus ebemeline, silinderjas või mõhkjas, juurduv, kuni 12 x 4 cm. Seeneliha valkjas kuni sidrunkollane, lõikekohtadel värvub mõnikord sinakaks, jala alusel sageli joodi lõhnaga. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 11–15 x 5–6 µm.

Kasvab koos tammedega, lubjalembene liik. Väga harva. IX. Mittesöödav.

PUNAJALG-SAMETPURAVIK*Xerocomus chrysenteron*Sünonüüm *X. pascuus*

Viljakehad värvuvad katsumisel kohe hallikassiniseks.

Kübar oliiv-hallikaspruun, tihti paiguti roosakas, lillakas või punakas (tigude näritud kohtades ja pragudes), noorelt tihesametjas, vanemalt praguneb nahk soomusjateks plaatideks, nõrgalt kleepuv, läbimõõt kuni 8 cm. Torukesed oliivkollased kuni -pruunid, nõgusalt hambaga jalale külge kasvanud; poorid sama värvusega, võrdlemisi suured, nurgelised. Jalg üleni või osaliselt (enamasti allpool) karmiinpunane kuni lillakasroosa, viltjas kuni peenesoomuline, nõrgalt kleepuv, kuni 7 x 1 cm. Seeneliha kahvatukollakas, vahel roosakalaiguline, pehme, vatjas, nõrga puuviljalõhnaga. Eospulber oliivpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 12–16 x 4–5 µm.

Laialehistes leht- ja segametsades, lubjalembene, sage Põhja- ja Lääne-Eestis, saartel. VIII–IX. Söödav värselt.

Sarnane liik: *Xerocomus porosporus*.

Xerocomus pruিনatus

Kübar mustjas- kuni purpurpruun, serv sageli heleda roosaka või purpurse tooniga, iseloomulik oliivhallikas läige, kumer kuni lame, keskel nõgus, kuiv, märja ilmaga kleepuv, sametjas, servas nahk mõnikord praguneb, pragunemiskohad punakad, läbimõõt kuni 10 cm. Torukesed valkjad kuni sidrun- või rohekaskollased, vajutamisel värvuvad sinakaks, lühikesed; poorid sama värvusega, vanalt punakaspruunid, väikesed, ümarad. Jalg kollakas, punakate laikudega, alusel oliivkollane, sile või tipus ebemeline, kuni 10 x 2 cm. Seeneliha kübaras helekollane, jala tumedam kollane, mõnikord punakaspruunide laikudega, lõikamisel värvub aeglaselt sinakaks. Eospulber sinepikollane. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 11–15 x 4–5,5 µm.

Okas- ja segametsades. Väga harva. IX–X. Söödav värselt.

